

МОНІТОРИНГ
ВІДПОВІДНОСТІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ
ОЧІКУВАННЯМ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗА ОПП «СОЦІОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ» ЗА ВЕСНЯНИЙ
СЕМЕСТР 2022-2023 н.р.

Важливим напрямом анкетування є виявлення проблем, що виникають під час процесу реалізації освітньо-професійної програми «Соціологія управління» з метою їх усунення. Висновки результатів проведених досліджень можуть бути покладені в основу подальшого вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освітньо-професійної діяльності підготовки бакалаврів та якості вищої освіти.

Анкетування щодо відповідності якості навчання за освітньо-професійною програмою «Соціологія управління» очікуванням науково-педагогічних працівників проводилось протягом червня 2023 року, в якому взяли участь 8 осіб. Анкета складалася із 29 питань.

В першому питанні з'ясовувався рівень обізнаності професорсько-викладацького складу кафедри, що забезпечує підготовку студентів-бакалаврів за ОПП «Соціологія управління», щодо мети освітньої програми.

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 1.

Таблиця 1

Рівень обізнаності професорсько-викладацького складу кафедри щодо мети освітньої програми

	Рівень обізнаності		
	Так, повністю обізнані	Обізнані в загальних рисах	Ні, не обізнані
<i>Рівень обізнаності щодо мети освітньої програми</i>	8 осіб (100%)	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)

Таким чином, можемо констатувати, що всі викладачі повністю обізнані щодо мети освітньої програми.

В сучасних умовах існують різноманітні форми та засоби оперативного донесення інформації між всіма учасниками навчального процесу. В наступних питаннях з'ясовано ті інформаційні канали, що найчастіше використовувалися викладачами протягом семестру. Опитувані мали можливість вибрати необмежену кількість варіантів відповідей. Узагальнені результати опитування представлені в табл. 2.

Таблиця 2

Канали отримання актуальної інформації стосовно організації освітнього процесу

Канал отримання інформації	Кількість осіб, що звертаються до нього
<i>з сайту університету</i>	4 осіб (50%)
<i>з сайту інституту</i>	2 осіб (25%)
<i>з сайту кафедри</i>	7 особи (87,5%)
<i>від співробітників кафедри</i>	8 осіб (100%)
<i>від співробітників дирекції</i>	3 особи (37,5%)
<i>з соціальних мереж</i>	4 особи (50%)
<i>з кафедрального чату у месенджері (Viber, Telegram)</i>	7 осіб (87,5%)

Викладачі відзначили, що через всі зазначені канали комунікації отримують всю необхідну актуальну інформацію. Найпоширенішими такими каналами є: від співробітників кафедри – його відзначили всі викладачі, з сайту кафедри та повідомлення з кафедрального чату у месенджері (Viber, Telegram) – відзначили більшість опитаних (87% опитаних).

Наступне питання пов'язано зі з'ясуванням того, наскільки викладачі згодні з наступними твердженнями:

- цілі ОП та програмні результати навчання враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності, галузі;
- цілі ОП та програмні результати навчання враховують потреби ринку праці;
- практична підготовка на ОП дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності;
- умови навчання є безпечними для життя та здоров'я учасників освітнього процесу;
- інформація щодо освітньої діяльності на веб-сайті університету є чіткою, зрозумілою та доступною.

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 3.

– Таблиця 3

Оцінка викладачами процесу навчання за ОП

Твердження	Рівень згоди викладачів				
	повністю не згодний	скоріше не згодний	у чомусь так, у чомусь ні	скоріше згодний	повністю згодний
<i>Цілі ОП та програмні результати навчання враховують сучасні тенденції розвитку спеціальності, галузі</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	1 особа (12,5%)	5 осіб (62,5%)
<i>Цілі ОП та програмні результати навчання враховують потреби ринку праці</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	3 особи (37,5%)	3 особи (37,5%)
<i>Практична підготовка на ОП дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	1 особа (12,5 %)	5 осіб (62,5%)

<i>професійної діяльності</i>					
<i>Умови навчання є безпечними для життя та здоров'я учасників освітнього процесу</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	5 осіб (62,5%)	1 особа (12,5%)	2 особи (25%)
<i>Інформація щодо освітньої діяльності на веб-сайті університету є чіткою, зрозумілою та доступною</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	3 особи (37,5%)	3 особи (37,5%)

Можемо констатувати, що переважна більшість викладачів досить високо оцінює якість процесу навчання за актуальною ОП. Але необхідно звернути увагу на наступне: 1) п'ять викладачів (62,5%) висловили сумнів відносно того, що умови навчання є безпечними для життя та здоров'я учасників освітнього процесу. Зазначимо, що такий відсоток відповіді наданий через повномасштабну російсько-українську війну, яка дестабілізує освітній процес; 2) два викладача (25%) вагаються з відповіддю стосовно запропонованих тверджень.

Для з'ясування рівня забезпечення потреб професорсько-викладацького складу кафедри наступними послугами:

- доступу до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних ((з використанням ресурсів бібліотеки НТУ «ХПІ»);
- безоплатного доступу до інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання;
- професійного розвитку

їм пропонувалося оцінити його за 4-бальною шкалою.

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 4.

Таблиця 4

Оцінка викладачами рівня забезпечення їх потреб з боку університету

Потреби викладачів	Рівень забезпечення потреби			
	не маю такої можливості	переважно не забезпечені	переважно забезпечені	повністю забезпечені
<i>доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних ((з використанням ресурсів бібліотеки НТУ «ХП»))</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	3 особи (37,5%)	5 осіб (62,5%)
<i>безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	6 осіб (75%)
<i>професійний розвиток</i>	0 осіб (0%)	1 особа (12,5%)	3 особи (37,5%)	4 осіб (50%)

Всі викладачі в тому або іншому ступені задоволені рівнем забезпечення вищезазначених потреб професорсько-викладацького складу кафедри. Але необхідно звернути увагу, що один викладача вказав, що потреба в професійному розвитку є переважно незабезпеченою.

Запорукою успішного навчання є, в тому числі, своєчасне інформування студентів щодо:

- форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень*
- цілей, змісту, очікуваних результатів навчання*
- порядку та критеріїв оцінювання за кожною дисципліною, практикою.*

Розподіл відповідей на питання «Коли Ви надаєте студентам інформацію щодо...» представлено в табл. 5.

Таблиця 5

Розподіл відповідей на питання «Коли Ви надаєте студентам інформацію щодо...»

Захід	Період інформування		
	перед семестровим контролем	всередині семестру	на початку семестру
<i>форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	8 осіб (100%)
<i>цілей, змісту, очікуваних результатів навчання</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	8 осіб (100%)
<i>порядку та критеріїв оцінювання за кожною дисципліною, практикою</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	8 осіб (100%)

Згідно твердженням викладачів, студенти своєчасно інформуються щодо форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень, цілей, змісту, очікуваних результатів навчання і порядку та критеріїв оцінювання за кожною дисципліною, практикою.

При наявності бажання студенти повинні мати можливість залучатися до реалізації наукових тем кафедри, наукових досліджень викладачів з метою розвитку у них практичних навичок та досвіду наукової діяльності. Оцінка викладачами того, на скільки студенти залучені до цього процесу, представлена в табл. 6.

Таблиця 6

Розподіл відповідей на питання «Чи мають можливість студенти при наявності бажання залучатися до реалізації наукових тем кафедри, наукових досліджень викладачів?»

	Ступінь залученості		
	Так, мають	Мають частково	Ні, не мають
<i>Наявність можливості</i>	7 осіб (87,5%)	1 особа (12,5%)	0 осіб (0%)

Більшість викладачів, в тому або іншому ступені, вважають, що студенти при наявності бажання мають відкриту можливість залучатися до реалізації наукових тем кафедри та наукових досліджень викладачів.

Оцінки викладачів відображають їх думки щодо якості навчання в НТУ «ХП». Так, відповідаючи на питанням анкети: «Якою мірою Ви ознайомлені з...», всі опитані мали можливість оцінити ступінь своєї ознайомленості з такими показниками як:

- інформацією про кар'єри випускників за Вашою ОП;
- процедурою вирішення конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією);
- процедурою повторного проходження контрольних заходів студентами;
- процедурою оскарження результатів контрольних заходів студентами;
- процедурою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 7.

Таблиця 7

Рівень інформованості викладачів щодо процедури навчання за обраною ОП

Типи необхідних знань під час навчання	Рівень інформованості		
	не маю ніякої інформації	маю загальне уявлення	ознайомлений повною мірою
інформацією про кар'єри випускників за Вашою ОП	0 осіб (0%)	3 особи (37,5%)	5 осіб (62,5%)
процедурою вирішення	0 осіб (0%)	1 особа	7 осіб

конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)		(12,5%)	(87,5%)
процедурою повторного проходження контрольних заходів студентами	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	8 осіб (100%)
процедурою оскарження результатів контрольних заходів студентами	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	6 осіб (75%)
процедурою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	0 осіб (0%)	1 особа (12,5%)	7 осіб (87,5%)

Можемо бачити, що всі викладачі в тому або іншому ступені ознайомлені з інформацією про кар'єри випускників за ОП. Всі викладачі з різним ступенем знайомі з процедурою вирішення конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією); процедурою повторного проходження контрольних заходів студентами; процедурою оскарження результатів контрольних заходів студентами та процедурою запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Однак, один викладач мають лише загальне уявлення про процедуру вирішення конфліктних ситуацій (включаючи пов'язані з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) та з викладачів має лише загальне уявлення про процедуру запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. А двоє викладачів мають загальне уявлення щодо процедури оскарження результатів контрольних заходів студентами.

Сучасна система освіти є студентоцентрованою. Відповідаючи на питання «Чи відповідають студентоцентрованому підходу обрані Вами форми та методи навчання?», більшість відповіли позитивно (87,5 % опитаних).

Важливо забезпечити комфортні, рівноправні та толерантні умови для навчання та перебування всіх студентів, в тому числі і людей з особливими потребами, в нашому Університеті.

Більшість викладачів вважають, що такі можливості в нашому навчальному закладі забезпечені. Так, 75% (6 опитаних) скоріше задоволені та 25% (2 опитаних) повністю задоволені можливостями для навчання людей з особливими потребами.

Абсолютно всі викладачі відзначили, що постійно дотримуються принципів академічної свободи та враховують інтереси студентів при викладанні дисциплін.

Окремо з'ясовувалося те, на скільки викладачів влаштовує наступне:

– процедура інформування студентів про дисципліни, що пропонуються на вибір;

– кількість аудиторних годин за дисциплінами, які вони викладають.

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 8.

Таблиця 8

Рівень задоволеності викладачів механізмом вибору навчальних дисциплін та кількістю аудиторних годин за дисциплінами

Характеристики навчального процесу	Рівень задоволеності				
	повністю не влаштовує	скоріше не влаштовує	у чомусь влаштовує, у чомусь не влаштовує	скоріше влаштовує	повністю влаштовує
<i>процедура інформування студентів про дисципліни, що пропонуються на вибір</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	0 осіб (0%)	6 осіб (75%)
<i>кількість аудиторних годин за дисциплінами, які Ви викладаєте</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	3 особи (37,5%)	1 особа (12,5%)	4 особи (50%)

Більшість викладачів задоволені, хоча і в різному ступені, і процедурою інформування студентів про дисципліни, що пропонуються на вибір, і кількістю аудиторних годин за дисциплінами, які вони викладають. Два викладача вагалися з відповіддю щодо задоволеності процедури інформування студентів про дисципліни, що пропонуються на вибір, а три викладачі вагалися з відповіддю щодо кількості аудиторних годин за дисциплінами, які викладають.

Наступне питання пов'язано зі з'ясуванням того, наскільки викладачі згодні з наступними твердженнями:

- в університеті існує нульова толерантність до порушення академічної доброчесності;
- в університеті наявна система професійного розвитку викладачів;
- в університеті наявна система заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері (або інші форми стимулювання);
- матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу надає можливості для досягнення програмних цілей та результатів навчання.

Узагальнені результати опитування представлені в табл. 9.

– Таблиця 9

Оцінка викладачами процесу навчання за ОП

Твердження	Рівень згоди викладачів				
	повністю не згодний	скоріше не згодний	у чомусь так, у чомусь ні	скоріше згодний	повністю згодний
<i>в університеті існує нульова толерантність до порушення академічної доброчесності</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	2 особи (25%)	3 особи (37,5%)	3 особи (37,5%)
<i>в університеті наявна</i>	0 осіб	0 осіб	1 особа	3 особи	4 особи

<i>система професійного розвитку викладачів</i>	(0%)	(0%)	(12,5%)	(37,5%)	(50%)
<i>в університеті наявна система заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері (або інші форми стимулювання)</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	3 особи (37,5%)	3 особи (37,5%)	2 особи (25%)
<i>матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу надає можливості для досягнення програмних цілей та результатів навчання</i>	0 осіб (0%)	0 осіб (0%)	1 особа (12,5%)	3 особи (37,5%)	4 особа (50%)

Переважає більшість викладачів задоволені якістю процесу викладання на актуальній освітньо-професійній програмі за всіма характеристиками. Але треба звернути увагу, що по всім показникам є відносна кількість викладачів, які вагаються з відповіддю: а) в університеті існує нульова толерантність до порушення академічної доброчесності (2 викладача); б) в університеті наявна система професійного розвитку викладачів (1 викладач); в) в університеті наявна система заохочення викладачів за досягнення у фаховій сфері (або інші форми стимулювання) (3 викладача); г) матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу надає можливості для досягнення програмних цілей та результатів навчання (1 викладач).

Науково-педагогічним працівникам було запропоновано внести пропозиції щодо компонентів, які потребують змін в освітньо-професійній програмі «Соціологія управління». Були отримані наступні пропозиції від викладачів:

Таблиця 10

Компоненти, які потребують змін в освітньо-професійній програмі

№	Варіант відповіді	Кількість отриманих відповідей	%
1	В питання і тематику ОП необхідно надати інформацію щодо управління в умовах ризику й невизначеності	1	12,5%
2	В ОП зменшити години на фізичне виховання та збільшити на іноземну мову (професійного спрямування)	1	12,5%
3	Оновити ОК, який відображає світовий досвід комунікативних практик на управлінському рівні в організації.	1	12,5%
4	Не потребує змін	5	62,5%

Три викладача надали пропозиції стосовно змін в ОК, в ОП, які необхідно внести для підтвердження актуальності ОП. П'ять викладачів вважають, що ОП не потребує змін.

Підсумовуючи, можемо констатувати, що є певні можливості удосконалення та покращення якості навчання за ОПП «Соціологія управління» та з цією метою пропонується вжити наступні заходи:

1. Регулярно проводити опитування науково-педагогічних працівників щодо відповідності якості навчання в Університеті за освітньо-професійною програмою «Соціологія управління» та виявляти слабкі сторони з метою подальшого удосконалення ОПП.

2. Детально розглянути та проаналізувати пропозиції науково-педагогічних працівників щодо компонентів, які потребують змін в освітньо-професійних програмах та у разі потреби внести коригування.